

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№1

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'İY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojiakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umidjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI.....	141
Xayitov Rustam Burxonovich	

BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ “YASHIL” INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITSION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyevena	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	

INNOVATSION KLASTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI.....	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ.....	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА.....	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY.....	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI.....	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI.....	303
Tashmuxeidova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIIYASI VA INTEGRATSIIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIIY INVESTITSIIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR.....	326
Egamberdiev Abbasxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH.....	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI.....	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LASHNING MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLISHNING ASOSIIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIIY VA XUSUSIIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziyboyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
O'ZBEKISTONDA INTEGRATSIYALASHGAN YASHIL MOLİYALASHTIRISH ARHITEKTURASI: KONSEPTUAL MODEL VA AMALIY TAKLIFLAR.....	412
Quliyev Ulug'bek Mirzayevich	
BANK TIZIMI FAOLIYATI MISOLIDA MOLİYAVIY ISLOHOTLAR SHAROITIDA KORXONALAR LIKVIDLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	419
Iminova Nurjahan Qodirjon qizi, Karimov Sardorbek Shuxratjon o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING SANOAT RIVOJI VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI O'RNI	423
Baxtiyor Abduganiyev, Nodira Saidbaxromova	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТАНОВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	427
Li Kristina Alekseyevna, Элназарова Шарифа Исроиловна, Эшпулатов Достонбек Боходир огли	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	432
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE ROLE OF CORPORATE STRUCTURES IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL FINANCIAL RELATIONS.....	438
Kurbaniyazov Shakhzodbek Karimovich	
BANKLARNI MODERNIZATSIYA VA TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH VA UNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'LLARI	442
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI MARKETING: O'ZBEKISTON SHAROITIDA SAMARADORLIK VA INTEGRATSIYA MODELLARI	446
Kamilov Farxod Shamilevich	
TASHQI SAVDODA EKSPORTNING MAKROIQTISODIY AHAMIYATI	453
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	
РАЗВИТИЕ АСПЕКТОВ МАРКЕТИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	459
Юсупов Махамадамин, Закирова Умида Махамадаминовна	
LIZING OLUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITILISHI	462
Sadritdinov Baxodir	

YASHIL IQTISODIYOT VA KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	467
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TEXNOLOGIK RESURLARNI BOSHQARISHDA STRATEGIYALARDAN FOYDALANISH	474
Kazakov Olim Sabirovich	
OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARINING IQTISODIY AHAMIYATI HAMDA ZARURLIGI.....	479
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
SANOAT KORXONASIDA INNOVATSION JARAYONLAR SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISHNING METODIK YONDASHUVLARI.....	485
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	491
Kafiyev Xojiakbar Xosilbek o'g'li	
BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	496
Xolmatov Otabek Oybek o'g'li	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALAR.....	499
Sheraliyeva Saida Azatovna	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA KLASTER USULLARINI QO'LLASH.....	504
Mizrob Maxmudovich Tashov	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В ПРОЦЕССАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ.....	514
Ли Илларион Георгиевич	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВИДОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА УЗБЕКИСТАНА.....	519
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
УСТОЙЧИВОЕ И ЦИФРОВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	525
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI.....	529
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
КОМПЛЕКСНОЕ УЧЁТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	536
Эркинбаев Якуббой Хушнуд угли	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING DAVLAT QARZ BARQARORLIGINI TA'MINLASH VA QARZ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH INSTITUTSIONAL VA AMALIY QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH	541
Raxmatov Hamid Hasan o'g'li, Akramov Azizjon Kabirovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SEKTORIDA INSTITUTSIONAL VA INVESTISION OMILLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA QO'SHMA TA'SIRI.....	549
Fayziyev Oybek Raximovich	
INSTITUTIONALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS: A COMPARATIVE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES' EXPERIENCE IN GOVERNANCE FOR PUBLIC ADMINISTRATION REFORM.....	556
Sarvar Saidov Khairulloyevich	
O'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	562
Zaynutdinova Umida Djalalovna, Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
SAMARQAND VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INSON KAPITALINING ROLI.....	568
Gulnora Mardievna Shadieva, Avazova Charos	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ ВУЗОВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СФЕРЫ УСЛУГ	572
Шадиева Гулнора Мардиевна, Рустамова Фируза	

KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH.....	578
Eminchayev Baxodir Sadikovich	
MINTAQA IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARINING NAZARIY TAHLILI.....	583
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
AKTIVLAR SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI MAKROIQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARNING TAHLILI.....	587
Rasulov Muxammad Bobur Fazliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MUAMMOLI KREDITLARI (NPL) KO'RSATKICI ORQALI BANK TIZIMI BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	594
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov A.V.	
AKSIYADORLAR BILAN MANFAATLI MUNOSABATLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AKSIYADORLAR VA ULARNING HUQUQLARINI TA'MINLASH.....	600
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ В ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ.....	605
Мирпулатова Луиза Мансуровна, Абдумажидов Шахзод Шерзод угли	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING YAIMDAGI ULUSHI VA UNING IQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	610
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	615
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
SURXONDARYO VILOYATI ISHLAB CHIQARISH SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGI KO'RSATKICHLARINING STATISTIK TADQIQOTI.....	619
Buriyev Ubaydulla Bozor o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	623
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNI BOSHQARISH MASALALARI.....	630
Yuldasheva Nazokat Muzaffar qizi	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING BARQAROR RIVOJLANISH MEXANIZMI: MONITORING VA BAHOLASH TIZIMI.....	635
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI.....	640
Raxmanova Iroda Xasilovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH VA RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA STRATEGIK YO'NALISHLAR.....	645
Turgunov Abror Kadirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BANK XIZMATLARI VA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING TARAQQIYOTI.....	650
Muminova Marguba Mamirkulovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	655
Ulashev Xubbim Askarovich	
KADRLAR SIYOSATI VA DAVLAT XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASH HAMDA RIVOJLANTIRISHNING MILLIY MODELINI YARATISH.....	659
Turayev Laziz Shokirovich	
BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMRADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	664
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	

QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH JARAYONIDA SOLIQ TAFOVUTINI (VAT GAP) ANIQLASH VA BAHOLASH USULLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA ADAPTIV YONDASHUV.....	670
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
HUDUDLAR SOLIQ SALOHİYATI: OMILLAR VA NATIJA.....	675
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	
AN'ANAVIY HUNARMANDCHILIKNI RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI INNOVATSION TRANSFORMATSIYA QILISH MEXANIZMLARI.....	680
Ermetov A.I.	
TA'MINOT ZANJIRINI BOSHQARISHDA SUPPLY CHAIN CONTROL TOWER KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISH AFZALLIKLARI.....	686
Yuldashev Abduxakim Abdulkarimovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA AXBOROT RESURSLARINING BOSHQARUV MODEL VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	691
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIGA MENTORLIK TIZIMINI TATBIQ QILISHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	696
Xurshida Maxmadaminova	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING HISOB-KITOB VA UNDIRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	706
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ПРАКТИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КЛЮЧЕВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ФИНАНСАМИ УЗБЕКИСТАНА.....	715
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
KORPORATIV DIVIDEND SIYOSATINING YANGI JIHATLARINI O'RGANISH: RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKAT MISOLIDA.....	723
Eshev Furqat A'zamovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR ASOSIDA "AQLLI SHAHAR" BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH: INSONGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV.....	730
Raximova Madina Shuxrat qizi	
HUDUDIY IQTISODIY TIZIMLARNI BOSHQARISHNING TASHKILIY TUZILMALARI.....	737
Umarov Oqil Omiljonovich	
MAMLAKATIMIZ TIJORAT BANKLARINING FOND BOZORIDAGI INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	742
Yuldashev Fozil Turapovich	
MAKROIQTISODIY MUVOZANATNI MODELLASHTIRISHDA MATEMATIK USULLARNING TATBIQI VA PROGNOZLASHTIRISH SAMARADORLIGI.....	749
Abdiraimov Abbos Xolmurodovich	
ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ГОСУДАРСТВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	756
Мирзамухамедова Шахзода Акмалжон кизи	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISH.....	762
Ismadiyarov Alisher Abduraxmon o'g'li	
СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ СОСТОЯНИЙ ЧЕЛОВЕКА ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИМИ ОБОРОТАМИ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	766
Жумаев Шавкат ХХХ	
SUV XO'JALIGI SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	769
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva	
МЕТОДЫ СБОРА И АНАЛИЗА ДАННЫХ ДЛЯ ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИЙ.....	776
Каракулов Фарход Зайпудинович	

НЕФОРМАЛЬНАЯ ЗАНЯТОСТЬ И ТЕНЕВАЯ СТОРОНА ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: АНАЛИЗ СТРУКТУРНЫХ ВЫЗОВОВ И ГОСУДАРСТВЕННЫХ МЕР ПО ЛЕГАЛИЗАЦИИ	782
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	787
Xalikov Akmal Xolboyevich	
TIJORAT BANKLARDA MOLIYAVIY XIZMATLARNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ISTIQBOLLARI	793
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
RAQOBATBARDOSH MUHITDA INNOVATSION MENEDJMENTNI JORIY ETISH MEXANIZMLARI	799
Siddikov Askar Axrorovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYASINI BAHOLASHNING MEZON VA USULLARI	803
Isakova Naima Ikromjonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	809
Abdullayeva Iroda Shuxrat qizi	
MULTIMODAL TRANSPORT OQIMLARI SHAROITIDA LOGISTIKA XABLAR JOYLASHUVINI TANLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	813
Umirzaqov Davlatjon Dolimjon o'g'li, Axmedova Muslima Djalolovna	
SUG'URTA ZAXIRALARINI MOLIYAVIY HOLAT TO'G'RISIDAGI HISOBOTDA AKS ETTIRISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH	818
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI BOSHQARISHNING XORIJIY TAJRIBALARI	826
Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI TUZISH VA ULARNI TAHLIL QILISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	830
Norqulova Qutlug'nigor Oloviddinovna	
XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI METODOLOGIK TAKOMILLASHTIRISH MODELLARI	837
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI (XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA)	844
Bekmetov Xursandbek Ilxamovich	
SOTISH KANALLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN FOYDALANISH	850
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
MINTAQ IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURIYATI	857
Achilova Firuza Kurbanovna	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH VA INVESTITSION KREDITLASH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH TAHLILI	862
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLARNI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA BAHOLASH MEZONLARI	867
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA MANBALARI	874
Rustamova Dilsabaxon Djurayevna, Baratov Maxsudali Nazaraliyevich	
KORXONA FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	881
Xashimova Dilyora Paxritdinovna	
TURIZM SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI (DXSH) LOYIHALARINI BOSHQARISHDA ESG VA BMTNING BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI (UNSDG) KONSEPSIYALARINING O'ZARO BOG'LIQLIGI	888
Masharipov Ravshan Rajabboyevich	

IQTISODIY, MOLIYAVIY, INVESTITSIYA VA SOLIQ SALOHİYATINING O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY XUSUSIYATLARI.....	893
Jurayev Xusan Atamuratovich	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY RISKLAR BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	900
Kadirov Abdumalik Matkarimovich, Abduqodirova Shahzoda Ilhomidin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTINI IQTISODIY-EKOLOGIK JIHATDAN RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	904
Koliyova Shoxista Qahramon qizi, Barnoqulova Marjona Otabek qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY AKTIVLAR PORTFELLARINI RISK-DAROMAD DILEMMASI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH (G. MARKOVIS VA J. TOBINNING PORTFEL NAZARIYASI ASOSIDA)	909
Kurbanov Xayrilla	
MAMLUKATIMIZNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA SUN'YI INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	915
Mirzayev Rustam Ro'ziyevich	
РЫНОЧНЫЙ СПРОС И РАВНОВЕСИЕ	921
Камилова Наргиза Абдукажхоровна, Ашуров Сардоржон Зафаржонович	
XORIJYI DAVLATLARDA AUDITORLIK FAOLIYATINING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYASI.....	925
Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li	
MARKETING-INTERNET XIZMATLARIDAN FOYDALANGAN HOLDA SAVDO KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	929
Ismoilov Lazizbek Rasuljon o'g'li	
KORXONADA INNOVATSION BOSHQARUV MEXANIZMLARINING MAVJUD MODELLARINING RETROSPEKTIVASI.....	934
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
SANOATNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA TARMOQ KORXONALARI FAOLIYATIGA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING ROLI	940
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
TIBBIY XIZMATLARNI MOLIYALASHTIRISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	946
Isroilov Bohodir Ibragimovich, Muhammadiev Ramz Zoirjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING ROLI	952
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ.....	957
Журахонов Шержахон Зафаржонович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMI, RIVOJLANISHINING TARIXIY EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI HOLATI TAHLILI	962
Raxmonov Azizjon Sadullayevich	
SOLIQQA TORTILADIGAN KO'CHMAS MULKLARNI BAHOLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	970
Musalimov Shuxrat Isamuxamedovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASHNI TAKOMILLASHTIRISH BILAN BOG'LIQ BO'LGAN MUAMMOLAR.....	974
Yuldashev Iskandar Abdurashidovich	
BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI VA UNING QURILISH SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK(DXSH)NI BOSHQARISHDAGI O'RNI	980
Rasulov Shuxrat G'ayratovich	
"YASHIL IQTISODIYOT", EKOLOGIK BARQARORLIK VA EKOLOGIK MADANIYAT	984
Ibragimova Saodat Abdumom'inovna	

EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	990
Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna	
IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSIYALARNING NAZARIY ASOSLARI VA AHAMIYATI.....	995
Davlatova Ozoda Olmos qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH: RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'YI INTELLEKTNI JORIY ETISHNI TAKOMILLASHTIRISH	1001
Suyunova Dilfuza Dilmurod qizi	
BOZORNI SEGMENTATSIYALASHDA MARKETING TADQIQOTLARINING ROLI	1006
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilxomovna	
O'ZBEKISTONNING "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH STRATEGIYASI	1010
Sharifboyev Bunyod Azamat o'g'li, Abduraxmanova Gulnora Qalandarovna	
TIJORAT BANKLARI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KAPITALNING ROLI	1016
Mirzaraximova Nurhayot Baxrom qizi	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ВУЗОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И РЫНОЧНОЙ КОНКУРЕНЦИИ	1020
Ходжаева Наргизахон Анатолиевна	
FUNDRAISING AS A STRATEGIC TOOL IN MUSEUM MANAGEMENT	1028
Aziza Ibroximova	
KORXONALARDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLİYALASHTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI	1035
Boboraxmatova Shohsanam Ibdullo qizi	
MOLIYAVIY HISOBOT TIZIMINI XALQARO STANDARTLARGA O'TKAZISHNING O'ZBEKISTONDAGI DINAMIKASI VA NATIJALARI (OLMALIQ KMK MISOLIDA)	1043
A.J.Tuychiyev, M.V Abdunabiyeva	
TARMOQLANGAN AVTOMOBIL YO'LLARI QURISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: FARG'ONA VODIYSI (FARG'ONA VILOYATI VA QO'QON HUDUDI) MISOLIDA RAQAMLI LOYIHALASH, OPTIMALLASHTIRISH VA INTELLEKTUAL BOSHQARUV	1051
Yakubov Maqsadxon Sultaniyazovich, Norinov Muhammadyunus Usibjonovich, Zikrayev Akmaljon Alimovich	
O'ZBEKISTONDA KORPORATIV INNOVATSIYA TIZIMINI ISH SAMARADORLIGINI BAHOLOVCHI (KPI) AXBOROT TIZIMINI ISHLAB CHIQISH VA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	1057
Rafikova Kamila Baxtiyorovna	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINING MOLİYAVIY BOZOR RIVOJIGA TA'SIRI	1063
Abdulazizov Javohir Abduvali o'g'li	
OILAVIY TADBIRKORLIKNI TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLİYALASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	1070
Davlyatov Qahramon Abdumavlyanovich	
AMORTIZATSİYALANADIGAN AKTIVLAR HISOBINING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	1077
Aminboyev Jaloliddin Otabek o'g'li	
BANKLARDA RISK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH.....	1083
Karimov Shohruh Boydulla o'g'li	
DIGITALIZATION, RESEARCH CAPACITY AND HIGHER EDUCATION DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN: AN ARDL-ECM ANALYSIS (2000–2024)	1087
Ismailova Nilufar	
TURIZMDA TALAB VA TAKLIFNI BAHOLASH USULLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	1094
Suyunov Alijon Jumaboy o'g'li	
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ДОХОДАМИ И РАСХОДАМИ НА ФИНАНСОВУЮ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	1099
Аймухаммедова Амина Какажановна	
"O'ZMILLIYBANK" AJDA MIJOZLARNING KREDITGA LAYOQATLILIGI DARAJASI HOLATI TAHLILI	1105
Jumaniyazov Quvanchbek Amatjonovich	

SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH HAMDA ISHLAB CHIQUARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1110
Qodirov Bekzod Xomidjonovich	
FARMATSEVTIKA SANOATINING ASOSIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI IQTISODIY-STATISTIK USULLARI ORQALI TAHLILI	1115
O'taganova Umida Egamberdi qizi	
MAMLAKATIMIZDA XOTIN – QIZLAR O'RTASIDA MAHALLIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	1123
Rafiyeva Madina Xusinovna	
YASHIL IQTISODIYOTDA DEPOZIT TIZIMINI SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BOSHQARISH	1128
Norqobilova Feruza Abduhomidovna, Odilov Jahongir Nozimjonovich	
OPTIMIZING HUMAN CAPITAL: THE IMPACT OF SCHOOL MANAGEMENT ON ORGANIZATIONAL CULTURE IN VOCATIONAL EDUCATION.....	1132
Karimova Dilfuza Xatamjonovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INVESTITSİYALARINING INNOVATSION MAZMUNI RIVOJLANISHINING DOLZARB YO'NALISHLARI	1138
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Raximjonov Ulug'bek Boxodir o'g'li	
IQTISODIY TIZIMLARNI MAKRO VA MIKROIQTISODIY DARAJADA PROGNOZLASH: KONSEPTUAL YONDASHUVLAR VA MODELLASHTIRISH USULLARI	1142
Alimov Fazliddin Xalimovich	
ISLOMIY MOLIYA INSTITUTLARIDA FOIZSIZ MOLIYALASHTIRISH TAMOIYLLARINING IQTISODIY MOHIYATI.....	1147
Pulatova Adolat Djaxangirshyevna	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA INNOVASION FAOLIYATNI SAMARALI BOSHQARISH JARAYONLARI	1152
Fayzieva Dilafruz Shuhratovna	
MARKAZIY BANK RAQAMLI VALYUTASI (CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCY): NAZARIY ASOSLAR VA XALQARO TA'RIFLARINING QIYOSIY TAHLILI	1156
Tashqo'ziyev Suxrob Abdurazzak o'g'li	
KORXONALARNI MOLIYAVIY INQIROZGA OLIB KELUVCHI SABABLAR VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI.....	1161
Bobomirzayev Isroil	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ РОСТ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: ПРОБЛЕМЫ, УСЛОВИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕАЛИЗАЦИИ.....	1165
АскарOVA Мавлуда Турабовна	
XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISHDA MOLIYAVIY BOZOR MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1171
Ibragimov G'anijon G'ayratovich	
BANK TIZIMIDA OPERATSION RISKLARNI BAHOLASH VA MONITORING MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH.....	1176
Muxitdinova Difuza Farxodovna	
KO'P DARAJALI YONDASHUVNING MIKRO, MEZO VA MAKRO DARAJALARDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKLARINI ASOSLASH HAMDA MODEL ARXITEKTURASINI SHAKLLANTIRISHNING METODOLOGIK TAMOIYILLARI	1183
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li, Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
TIJORAT BANKLARI DAROMAD BAZASINING TARKIBI VA DINAMIKASI ("TURONBANK" ATB MISOLIDA)	1191
Togayev Salim Sobirovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KAPITAL TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI KAPITAL BAHOSINI MINIMALLASHTIRISH MEXANIZMLARI	1196
Obidov Sanjar Omonxo'jayevich	
O'ZBEKISTON XIZMATLAR EKSPORTINING GEOGRAFIK TARKIBINI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI: GRAVITATSION MODEL ASOSIDA TAHLIL	1202
Qodirjonov Adhamjon	

BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHDA TADBIRKORLIK INFRATUZILMASINING INSTITUTIONAL OMILLARI.....	1212
Arifbayev Bobur Dilshodovich	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ В РАМКАХ СТРАТЕГИИ «УЗБЕКИСТАН – 2030».....	1219
Аблаева Валентина Борисовна	
FINANCING A GREEN UNIVERSITY: MECHANISMS, MODELS, AND STRATEGIC DIRECTIONS FOR SUSTAINABLE CAMPUS DEVELOPMENT	1227
I. Imomov, F.Nishonov	
ПОНЯТИЕ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНОГО МАРКЕТИНГА В УЗБЕКИСТАНЕ	1234
Шоев Алим Халмуратович	
ANALYZING UZBEKISTAN'S EU EXPORT TRENDS THROUGH THE GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES PLUS (GSP+) SCHEME.....	1239
Aziz Zikriyoyev, Rajabova Malika Nuriddin qizi	
ANALYZING UZBEKISTAN'S EU EXPORT TRENDS THROUGH THE GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES PLUS (GSP+) SCHEME.....	1239
Aziz Zikriyoyev, Rajabova Malika Nuriddin qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSILAR HISOBIGA ASOSLANGAN XOLATDA MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI TASHKIL ETISH TARTIBI	1247
Xasanova Xusnoraxon Faxriddinovna	
HUDUDIY MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA INVESTITSION FAOLLIKNING ROLI VA UNING RIVOJLANISH MEKANIZMLARI.....	1251
Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ИССЛЕДОВАНИЮ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ УНИВЕРСИТЕТОВ.....	1257
Менглиева Индира Баходировна	
ЦЕНООБРАЗОВАНИЕ НА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОМ РЫНКЕ: ВЫЗОВЫ И ВОЗМОЖНОСТИ	1261
Умарбеков Бахром Ботирбекович	
O'ZBEKISTON QAYTA SUG'URTA TIZIMIDA "ALTERNATIVE RISK CAPITAL"NI JORIY ETISH: IQTISODIY MODEL, EMPIRIK TAHLIL VA ME'YORIY TAKLIFLAR (JAHON TAJRIBASI MISOLIDA)	1270
Jorabaev Jasur Abduraxmanovich	
O'ZBEKISTON QAYTA SUG'URTA TIZIMIDA ALTERNATIVE RISK CAPITAL'NI JORIY ETISH: IQTISODIY MODEL, EMPIRIK TAHLIL VA ME'YORIY TAKLIFLAR (JAHON TAJRIBASI MISOLIDA)	1276
Jo'rabayev Jasur Abdurahmonovich	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA BOSHQARUV KADRLARINING LIDERLIK SALOHİYATINI BAHOLASH MASALALARI.....	1282
Rasulov Shohruxbek G'ulomjon o'g'li, Ibragimov Isroil Usmonovich	
SURXONDARYO VILOYATIDA MEVA VA SABZAVOT ISHLAB CHIQUARISH KO'RSATKICHLARINING XO'JALIKLAR TOIFALARI BO'YICHA TAHLILI.....	1286
Majidova Dilnoza Bahromovna	
TURISTIK XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTELLEKTNING (SI) TA'SIRI.....	1290
Begimqulov Javohirbek Jo'raqul o'g'li	
MINTAQADA SANOAT TARMOQLARI RIVOJLANISHIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMI VA ZARURLIGI.....	1300
Xodjaeva Feruza Komilovna	
TOSHKENT VILOYATI HUDUDLARINING IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI IQTISODIY FARQLAR TAHLILI.....	1305
Saidakbarov Saidazam Aziz o'g'li	
KORXONALARDA UMUM ISHLAB CHIQUARISH XARAJATLARI HISOBI	1309
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	
ONLAYN BRONLASH TIZIMLARI: TURLARI, XUSUSIYATLARI VA AJRALIB TURUVCHI BELGILARI	1314
S.S. Ismatillaeva	

BUDJET TIZIMI BUDJETLARI IJROSI USTIDAN MOLIVAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1320
Saidova Kamolat Farhodovna	
КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ПОРОЖДАЮЩИХ ЖЕНСКУЮ ПРЕСТУПНОСТЬ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ	1326
Нуриллоева Заррина Зокиржоновна	
SAMARQAND VILOYATI MEHMONXONA XO'JALIGIDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TURISTLAR OQIMINI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	1331
Amiriddinova Madinabonu Zayniddin qizi	
SOLIQ YUKINI HISOBLASH VA UNGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILINING METODOLOGIK JIHATLARI	1334
Abdullayev Abror Bozarboyevich	
ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ ТРУДА В МАЛОМ БИЗНЕСЕ: ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ РЕЗЕРВЫ РОСТА И РОЛЬ ОБУЧЕНИЯ ПЕРСОНАЛА.....	1341
Аминжоновна Вазира Мамасидиковна	
DZYUDOCHILARDA USHLAB OLISH (KUMI-KATA) STRATEGIYASINING MUSOBAQA NATIJALARIGA TA'SIRI.....	1350
Shermatov Gulom Qaxxorovich	
G'AZNACHILIK TIZIMIDA RISK LARNI ANIQLASH VA NAZORAT TADBIRLARINI TAKOMILLASHTIRISH CHORALARI	1357
Xasanov Adiz Xusenovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING HOZIRGI HOLATI HAMDA UNI QISQARTIRISHGA QARATILGAN IQTISODIY ISLOHOTLAR.....	1363
Beknazarov Behzod Baxtiyorovich	
IMPROVEMENT OF THE COMMERCIAL BANK PRIVATIZATION PROCESS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	1368
Djumaniyazov Islam Karimbayevich	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SOHASI INVESTITSION VA EKSPORT SALOHİYATI TAHLILI	1374
Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich	
TIJORAT BANKLARIDA RISK-MENEJMENTI SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	1378
Madaminov Bekzod Allayarovich	
IQLIM O'ZGARISHLARI VA XAVF OMILLARI SHAROITIDA AGRAR BIZNESDA XARAJATLAR TAHLILI VA XATARLARNI BOSHQARISH.....	1383
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TA'LIM TIZIMINING BOSHQARUVIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH VA YASHIL IQTISODIYOTNING O'RNI	1387
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
ПОВЫШЕНИЕ ЭКСПОРТНОЙ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ НА ОСНОВЕ ЭФФЕКТИВНОЙ ЛОГИСТИКИ И УПРАВЛЕНИЯ ЦЕПОЧКАМИ ПОСТАВОК	1392
Каримова Хулкар Рахманали кизи, Махмудуллоева Севинч Хабибулла кизи	
TIJORAT BANKLARI KREDIT PORTFELI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA DIVERSIFIKATSIYALASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	1399
Norova Nozima Nabiyevna	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA O'ZBEKISTON KOMPANIYALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	1406
Ahmedova Dilnoza Qalandar qizi	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNING EKOLOGIK MUVOZANATINI SAQLASH ORQALI BARQAROR RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI (NAVOIY VILOYATI TAJRIBASI)	1411
Barnoqulova Marjona Otabek qizi	
KORXONALARDA ESG (ENVIRONMENTAL, SOCIAL, GOVERNANCE) HISOBOTLARINING AUDITINI TASHKIL ETISH VA BAHOLASH MEKANIZMLARI.....	1417
Xolikov Ravshan Anvar o'g'li	

SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	1420
Omonov Olim Murodullayevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSIYA MUHITINI YAXSHILASH MEXANIZMLARI VA ULARNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	1424
Sharifi Abdul Fatah	
TIJORAT BANKLARI AMALIYOTIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLİYALASHTIRISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR.....	1430
Sadikov Q.M.	
TIJORAT BANKLARIDA TO'LOV AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR.....	1434
Kurbosheva Mohira Xafizovna	
MURAKKAB LOYIHALARDA RISKLARNI BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	1439
Tursunmuratov Sherzod Turdimuratovich	
ЭФФЕКТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ДЕБИТОРСКОЙ И КРЕДИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	1442
Камолова Феруза Кахрамоновна	
O'ZBEKISTON HUDUDIIY RIVOJLANISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING METODOLOGIK YO'NALISHLARI.....	1448
Ma'murov Baxtiyor Xolmatjanovich	
O'ZBEKISTONDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY VA INSTITUTIONAL ASOSLARI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	1456
Ismailova Gulruh Faxriddinovna	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ПЕРСОНАЛОМ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ: ЦИФРОВИЗАЦИЯ, УПРАВЛЕНИЕ ТАЛАНТАМИ И МОТИВАЦИЯ.....	1462
Абилов Эльман Худаверди оглы	
O'ZBEKISTON BANKLARINING AML TIZIMLARIDA SUN'IY INTELLEKT: STRATEGIK ZARURAT VA JORIY ETISH YO'LLARI.....	1468
Rashidov Avazbek Raximovich	
GLOBALASHUV SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA TUG'ILISH KO'RSATKICHLARI STATISTIK TAHLILI.....	1475
Abduraxmanov Abduazim Djalaliddinovich	
BANK KREDITINING KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI RESURLAR BILAN TA'MINLASHDAGI MUAMMO VA YECHIMLAR.....	1483
Bo'tayev O'tkir Eshboevich	
TIJORAT BANKLARINI DAVLAT TASARRUFIDAN CHIQARISH VA XUSUSIYLASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA UNI CHUQURLASHTIRISH YO'LLARI.....	1489
Salamov Islom Tashkazakovich	
FRANCHAYZING ASOSIDA FAOLIYAT YURITUVCHI KORXONALAR MAHSULOTLARINI XALQARO BOZORDA ILGARI SURISHDA MERCHANDAYZING DIZAYNI VA VIZUAL MARKETING YONDASHUVLARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	1495
Xodjayev Anvar Rasulovich	
ISHLAB CHIQRADIGAN SANOAT RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH.....	1501
Mallaboyev Anvarjon Sotvoldiyevich	
QISHLOQ XO'JALIGIGA MO'LJALLANGAN YERLARNI BOSHQA YER TOIFALARIGA O'TKAZISHNING AXAMIYATI.....	1510
Safayev Sanjarbek Zafarbek o'g'li	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BAHOLASHNING KO'P OMILLI INDIKATORLARI TIZIMI.....	1516
Ibroximov Iloxjon Shavkatjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SAMARADORLIGI OMILLARI TAHLILI.....	1522
Maxmudova Maftunaxon Shavkatjon qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN XORIJIY KREDIT LINIYALARINI JALB ETISH VA ULARDAN FOYDALANISHNING AMALDAGI HOLATI.....	1529
Aytiboev Nodirbek Rashid o'g'li	

AUDITDA MUHIMLIK CHEGARASI KO'RSATKICHINI ANIQLASH MUAMMOLARI.....	1534
Pirnazarova Juldiz Djamiljan qizi	
РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ СФЕРЫ УСЛУГ В ЭКОНОМИКЕ СТРАН МИРА И УЗБЕКИСТАНА.....	1538
Камилова Наргиза Абдукажоровна	
MAHALLIY BUDJETLAR DAROMADLARINI MUSTAHKAMLASHDA MOLIYAVIY RESURLARNI BOSHQARISH MEXANIZMLARI.....	1544
Imanova Umida Baxtiyorovna	
A COMPARATIVE ANALYSIS OF VOCATIONAL EDUCATION SYSTEMS IN SAUDI ARABIA AND UZBEKISTAN	1549
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
YO'LOVCHI TASHISHDA KICHIK TADBIRKORLIK SHAKLLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH MODELLARI	1555
Aytieva Sevara Allaberdievna	
XIZMATLAR SEKTORIGA INVESTITSIYA JALB QILISHDA STRATEGIK TAMOYILLAR VA ULARNING IJTIMOIIY-IQTISODIY NATIJALARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARI	1561
Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li, Nabiyeu G'ulom Abdusalomovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA UNIVERSITETLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI.....	1566
Boboxo'jayev Asliddin Muzaffarovich	
"YASHIL IQTISODIYOT" GA O'TISH JARAYONINI MOLIYALASHTIRISH	1571
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
O'ZBEKISTONDA SUG'URTA XIZMATLARINI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING ZARURLIGI VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	1575
Umirov Abdisalom To'rayevich	
ASOSIY VOSITALAR HISOBINING ICHKI AUDITI.....	1583
Zaripova Sayohat Zafarovna	
SOLIQ MA'MURIYATCHILIDA TO'LOVLAR TIZIMINING MOHIYATI VA UNI TAKOMILLASHTIRISHNING OBYEKTIV ZARURATI	1587
Tangirqulov G'ulom Baxtiyorovich	
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIKNING UMUMIY HOLATI VA DINAMIKASI	1592
Asomidinova Mohigulbonu Oybek qizi	
XALQ BANKIDA KICHIK BIZNES LOYIHALARINI KREDITLASH AMALIYOTI TAHLILI	1598
Norqobilova Nargiza Abdiquodirovna	
DAVLAT MOLIYAVIY NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA AYRIM MASALALAR.....	1603
Abidov Mansur Ilhomjonovich	
BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	1609
Boltayev Zokirjon Otanazarovich	
FMCG SEGMENTIDA DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI VA UNING ASOSIY OMILLARI	1612
Anvar Deberdiyev	
XORAZM VILOYATIDA XORIJIY INVESTITSİYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK BAHOLASHDA MARKETINGNING ROLI	1616
Otajanov Umid Abdullayevich, Isakova Naima Ikromjonovna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING INVESTITSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI.....	1625
Tilakov Navruz Maxmudovich	
IQTISODIYOT TARMOQLARINI QO'LLAB-QUVVATLASHDA FISKAL INSTRUMENTLARNING NAZARIY-IQTISODIY ASOSLARI	1633
Mardonov Kamoliddin Karamiddinovich	

UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING KO'RSATKICHLAR TIZIMI (KPI): SHAKLLANTIRILISHI VA MONITORING MEXANIZMI.....	1640
Qahharov Zuhridin Zafarbek o'g'li	
STRUCTURAL TRANSFORMATION AND PRUDENTIAL RESILIENCE OF THE BANKING SECTOR OF UZBEKISTAN	1646
Malikova Dilrabo Muminovna	
YOQILG'I-ENERGETIKA KORXONALARIDA ENERGIYA TEJAMKOR TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA QARATILGAN INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI.....	1653
Shukurillaev Jahongir Botir o'g'li	
BANKLARDA AKTIVLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI VA AMALIY JIHATLARI	1661
Xojibekova Zilola Shavkat qizi	

BANKLARDA AKTIVLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI VA AMALIY JIHATLARI

Xojibekova Zilola Shavkat qizi
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil tadqiqotchisi
xojibekovazilola@gmail.com
ORCID:0009-0003-6833-3696

Annotatsiya. Ushbu maqolada banklarda aktivlar samaradorligini oshirishning nazariy asoslari va amaliy jihatlari o'rganilgan. Tadqiqot doirasida portfel nazariyasi, risk va daromad o'rtasidagi muvozanat, kredit sikli nazariyasi hamda Basel III standartlari kabi ilmiy yondashuvlar tahlil qilingan. Shuningdek, bank aktivlari samaradorligini oshirishda kredit risklarini boshqarish, stress-testlash, kredit ta'minotidan samarali foydalanish va investitsiya portfelini diversifikatsiya qilish kabi amaliy mexanizmlarning roli yoritilgan.

Maqolada kredit portfeli o'sish sur'ati asosida ishlab chiqilgan stress-ssenariylar, muammoli kreditlar dinamikasi hamda investitsiya faoliyatidagi konsentratsiya risklari tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari banklarda aktivlar samaradorligini oshirish kompleks yondashuvni talab etishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: bank aktivlari, ROA, kredit riski, stress-test, NPL, kredit ta'minoti, investitsiya portfeli, risk-menejment

Abstract. This article examines the theoretical foundations and practical aspects of improving the efficiency of bank assets. Within the scope of the research, key academic approaches such as portfolio theory, the risk–return trade-off, the credit cycle theory, and Basel III standards are analyzed. In addition, the study highlights the role of practical mechanisms in enhancing bank asset performance, including credit risk management, stress testing, effective use of collateral, and diversification of the investment portfolio.

The article also analyzes stress scenarios developed based on credit portfolio growth rates, the dynamics of non-performing loans (NPLs), and concentration risks in investment activities. The research findings indicate that improving the efficiency of bank assets requires an integrated and comprehensive approach.

Keywords: bank assets, ROA, credit risk, stress testing, NPL, collateral, investment portfolio, risk management.

KIRISH

Bank tizimi iqtisodiyotning moliyaviy barqarorligini ta'minlovchi asosiy institutlardan biri hisoblanadi. Banklarning samarali faoliyati, avvalo, ularning aktivlarini to'g'ri boshqarish va ushbu aktivlardan olinadigan daromad darajasi bilan belgilanadi. Shu nuqtayi nazardan, bank aktivlari samaradorligini oshirish masalasi zamonaviy moliyaviy tizimda dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Bank aktivlari samaradorligi, asosan, rentabellik ko'rsatkichlari, xususan, aktivlar rentabelligi (ROA) orqali baholanadi. Ushbu ko'rsatkich bankning jami aktivlardan foydalanish darajasini ifodalaydi va uning moliyaviy natijalarini aks ettiradi. Shu bilan birga, bank aktivlari sifati kredit portfeli holati, muammoli kreditlar (NPL) ulushi, investitsiya portfeli tarkibi hamda risk-menejment tizimining samaradorligi bilan uzviy bog'liqdir.

Xalqaro bank amaliyotida bank aktivlari samaradorligini oshirishda portfel nazariyasi, risk va daromad o'rtasidagi muvozanat konsepsiyasi, kredit sikli nazariyasi hamda Basel III standartlari muhim ilmiy-amaliy asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu yondashuvlar banklar faoliyatida risklarni boshqarish va kapital yetariligidini ta'minlash orqali moliyaviy barqarorlikka erishish imkonini beradi..

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 16-fevraldagi PF-21-son «Mamlakat taraqqiyotining 2030-yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va yangi bosqichga olib chiqishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida»gi Farmonida "Bank tizimida islohotlarni jadallashtirish, bank xizmatlari bozori hajmini oshirish va sohada raqobatni rivojlantirish" vazifasi ko'zda tutilgan [1].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Bank aktivlari samaradorligi bo'yicha ilmiy adabiyotlarda turli yondashuvlar mavjud. Aksariyat olimlar mazkur tushunchani bankning mavjud resurslarini daromad keltiruvchi aktivlarga aylantirish hamda ushbu aktivlardan maksimal foyda olish qobiliyati sifatida talqin qiladilar.

Lawrence M. Seiford va Joe Zhu bank aktivlari samaradorligini tadqiq qilish jarayonida: "Bank aktivlari samaradorligi — bu resurslarni aktivlarga va aktivlarni daromadga aylantirish jarayonining umumiy samaradorligidir", degan xulosani shakllantirgan. Ularning fikricha, bank faoliyati samaradorligini baholashda aktivlarning daromad yaratish qobiliyati muhim ahamiyatga ega. [2]

Allen N. Berger va David B. Humphreyning ta'kidlashicha, bank samaradorligi bankning xarajatlarini minimallashtirish va mavjud aktivlardan maksimal daromad olish qobiliyati bilan belgilanadi. Ular bank aktivlari samaradorligini texnik, taqsimot va foyda samaradorligi nuqtayi nazaridan baholashni taklif etadilar [3].

Allen N. Berger va Loretta J. Mesterning fikricha, banklar faoliyatida samarasizlik darajasi umumiy xarajatlarning 20 foizidan ortiq, potensial foydaning esa qariyb yarmiga teng bo'lishi mumkin. Shuning uchun aktivlardan foydalanish samaradorligini oshirish bank rentabelligini yuksaltirishning muhim omili hisoblanadi [4].

William C. Hunter, Allen N. Berger va Stephen G. Timme moliyaviy institutlar samaradorligini baholashda bank aktivlarining tarkibi, sifati va ularning daromad keltirish qobiliyatini asosiy mezonlar sifatida ko'rsatadilar. Ularning ta'kidlashicha, samarali aktivlar siyosati bankning raqobatbardoshligi va moliyaviy barqarorligini ta'minlaydi. [5].

Zamonaviy yondashuvlarga ko'ra, bank aktivlari samaradorligi resurslar (depozitlar, kapital, mehnat resurslari)ni kreditlar va boshqa daromad keltiruvchi aktivlarga transformatsiya qilish jarayonining natijaviyligi bilan baholanadi. Bunda aktivlar rentabelligi (ROA), sof foiz marjasi (NIM), muammoli kreditlar ulushi (NPL) va aktivlar aylanuvchanligi kabi ko'rsatkichlar muhim ahamiyat kasb etadi [6].

O. I. Lavrushinning ta'kidlashicha, bank faoliyati samaradorligi aktivlar hajmining o'sishi bilan emas, balki ularning sifatli tarkibi, daromadliligi va likvidliligi o'rtasidagi mutanosiblikni ta'minlash orqali baholanadi. Uning fikricha, bank aktivlarining samaradorligi bankning barqaror rivojlanishi va raqobatbardoshligini belgilovchi asosiy omil hisoblanadi. [7].

A. M. Tavasiyevning qayd etishicha, tijorat banki aktivlarini boshqarishning asosiy maqsadi daromadlilik, likvidlilik va risk darajasi o'rtasidagi optimal muvozanatni ta'minlashdan iborat. Olimning fikricha, bank aktivlari samaradorligi ularni joylashtirish siyosati va risklarni boshqarish sifatiga bevosita bog'liq. [8].

G. N. Beloglazova va L. P. Krolyeskeyaning fikricha, bank aktivlarining samaradorligi aktiv operatsiyalarining daromadliligi, aktivlar diversifikatsiyasi va muammoli aktivlar ulushining minimal darajasi bilan belgilanadi. Ular aktivlar sifati ko'rsatkichlarini bank samaradorligini baholashning muhim mezonlari sifatida ko'rsatadilar. [9].

Mahalliy olimlardan professor F.Xolmamatovning fikriga ko'ra, tijorat banklarida kreditlardan ko'rilgan zararlarni qoplashga mo'ljallangan xazira ajratmalarining me'yoriy darajadan oshishiga yo'l qo'ymaslik va sof foizli marja ko'rsatkichining barqaror darajasini ta'minlash yo'li bilan kreditlardan olinadigan foizli daromadlarning tijorat banklarining yalpi daromadi hajmidagi salmog'ini oshirish lozim [10].

M.Taxirovning ilmiy ishlarida bank aktivlari sifatini oshirish maqsadida bank hisobvarag'ida muntazam pul oqimi mavjud bo'lgan, kreditga layoqatliligi bo'yicha skoring bali 85 ga teng va undan katta bo'lgan hamda muddati o'tgan qarzdorlikka yo'l qo'ymagan yuridik shaxslarga ta'minotsiz ajratiladigan qisqa muddatli kreditlarni ta'minlanmagan kreditlar toifasiga kiritish taklif etilgan [11].

Fikrimizcha, bank aktivlari samaradorligi — bu bank tomonidan jalb qilingan resurslarni yuqori daromadli va past riskli aktivlarga joylashtirish hamda ushbu aktivlar orqali barqaror daromad olish qobiliyatini ifodalovchi kompleks iqtisodiy kategoriya hisoblanadi. Ushbu samaradorlik darajasi aktivlar rentabelligi, sof foiz marjasi, aktivlar sifati va risklarni boshqarish ko'rsatkichlari orqali baholanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolda muallif tomonidan ilmiy abstraksiyalash, tizimli tahlil, taqqoslash, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Banklarda aktivlar samaradorligini ta'minlash – bu bank tomonidan jalb qilingan va joylashtirilgan resurslardan (aktivlardan) maksimal daromad olish hamda risklarni minimallashtirishni anglatadi. Bu bankning umumiy moliyaviy barqarorligi va raqobatbardoshligini belgilaydi.

Banklarda stress-test o'tkazish moliyaviy barqarorlikni ta'minlash va risklarni samarali boshqarishning muhim vositalaridan biri hisoblanadi. Stress-testlar orqali bank faoliyatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan makroiqtisodiy va moliyaviy shoklar sharoitida uning kapital yetarliligi, likvidiligi, aktivlari sifati hamda to'lov qobiliyati baholanadi.

Xalqaro amaliyotda stress-testlar bank tizimining tashqi va ichki xavflarga chidamliligini aniqlash maqsadida keng qo'llaniladi. Jumladan, Bazel qo'mitasi tavsiyalariga muvofiq, stress-testlar bank risklarini baholash va kapitalni rejalashtirish tizimining ajralmas qismi hisoblanadi.

Stress-testlar, asosan, ssenariyli tahlil, sezgirlik tahlili va reversiv stress-test kabi usullar asosida amalga oshiriladi. Ssenariyli tahlilda bir vaqtning o'zida bir nechta risk omillarining o'zgarishi baholansa, sezgirlik tahlilida muayyan bir omilning bank moliyaviy ko'rsatkichlariga ta'siri o'rganiladi. Reversiv stress-test esa bank moliyaviy barqarorligining izdan chiqishiga olib keluvchi omillarni aniqlashga qaratilgan.

Banklarda stress-test o'tkazish jarayoni odatda quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi: stress-test maqsadini belgilash, asosiy risk omillarini aniqlash, ssenariylarni ishlab chiqish, ma'lumotlar bazasini shakllantirish, modellarni tuzish, natijalarni baholash hamda aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar rejasini ishlab chiqish.

Stress-test jarayonida kredit, likvidlilik, foiz stavkasi, valyuta, bozor va operatsion risklar baholanadi. Bunda kapital yetarliligi koeffitsiyenti, aktivlar rentabelligi (ROA), kapital rentabelligi (ROE), sof foiz marjasi (NIM), likvidlilik koeffitsiyentlari (LCR va NSFR), shuningdek, muammoli kreditlar ulushi (NPL) kabi ko'rsatkichlardan foydalaniladi. Stress-test jarayonida bir nechta ssenariylar tanlab olinadi va bankka mos kelganidan amaliyotda foydalaniladi. Ssenariy — bu kelajakdagi noaniq iqtisodiy muhitni turli ehtimoliy holatlarga ajratib, bank risklari va moliyaviy ko'rsatkichlarni baholashga xizmat qiluvchi analitik modeldir.

Kredit riskini stress-test qilish modeli stress yo'qotishlarni hisoblashga asoslangan bo'lib, uni baholash uchun bank quyidagi ko'rsatkichlardan foydalanadi:

muammoli kreditlarning o'sishi;

kreditlarni sifat kategoriyalari bo'yicha qayta tasniflash natijasida yaratiladigan qo'shimcha zaxiralar miqdori;

kredit portfeli sifatining yomonlashuvi natijasida yo'qotiladigan daromad miqdori (1-jadval).

1-jadval.

Biznesni rivojlantirish bankida kredit riskini baholash bo'yicha stress-test natijalari, mlrd.so'm

Kredit portfel prognozi	Fakt NPL		Ssenariylar:		PROGNOZ Muammoli kreditlar summasi	Ssenariylar:	Muammoli kreditlar sog'lomla- shishi (kamayishi)	PROGNOZ (NPLs)	
	Summa	Ulushi	Standart va Substandart kreditlarning NPLga o'tishi_ %	SUMMA		Muammoli kreditlarni NPLdan chiqishi_ %		Summa	Ulushi
22 500,3	1 935,4	8,88%	1,96%	417,3	2 352,6	8,47%	578,3	2 191,6	9,74%
			3,58%	551,4	2 486,8	9,22%	815,9	2 222,3	9,88%
			2,10%	423,6	2 359,0	19,26%	764,4	2 018,2	8,97%
O'rtachasi			2,55%	464,1	2 399,5	12,32%	719,55	2 144,5	9,53%

* Kredit portfeli o'tgan chorak yakuni, biznes-reja va kredit qaytish grafigidan kelib chiqib joriy 2024-yil 1-chorakda o'rtacha 700 mlrd.so'mga oshadi deb baholangan.

Tahlil natijalariga ko'ra, kredit portfeli o'sishi va kreditlar sifatining yomonlashishi sharoitida NPL hajmi turlicha dinamika ko'rsatadi. Jumladan, standart va substandart kreditlarning NPLga o'tish ehtimoli oshgan ssenariylarda muammoli kreditlar summasi ortadi va portfelning umumiy sifati pasayadi.

O'rtacha hisob-kitoblarga ko'ra, ssenariylar bo'yicha standart va substandart kreditlarning NPLga o'tishi 2,55% ni tashkil etgan bo'lib, bu holatda muammoli kreditlar hajmi ortadi va kredit portfelining umumiy risk darajasi kuchayadi. Shu bilan birga, muammoli kreditlarning sog'lomlashishi (NPLdan chiqishi) 9,53% atrofida bo'lib, bu bank tomonidan amalga oshirilayotgan tiklanish choralari ma'lum darajada samara berayotganini ko'rsatadi.

Fikrimizcha, bank aktivlari samaradorligini oshirishda kredit riskini boshqarish bo'yicha stress-senariyning omili sifatida kredit portfelining o'sishi 2 foiz bo'lganda "barqaror ssenariy", 3 foiz bo'lganda "stressli ssenariy" va 4 foiz bo'lganda "inqirozli ssenariy" deb tasniflash maqsadga muvofiqdir.

Buni quyidagilar bilan asoslash mumkin:

1. Xalqaro stress-testlash amaliyotiga muvofiqlik

Bank risk-menejmentida stress-testlar xalqaro amaliyotda (jumladan Basel III standartlarida) "baseline", "adverse" va "severely adverse" ssenariylar asosida amalga oshiriladi. Kredit portfeli o'sish sur'atini 2%, 3% va 4% darajalarda tasniflash mazkur uch bosqichli ssenariy modelining soddalashtirilgan va amaliy ko'rinishi hisoblanadi.

2. Kredit risk va portfel o'sishi o'rtasidagi empirik bog'liqlik

Xalqaro tadqiqotlar (IMF, World Bank) kredit portfeli tez o'sgan davrlardan keyin ma'lum vaqt oralig'ida ishlaymaydigan kreditlar (NPL) ulushi ortishini ko'rsatadi. Bu esa kredit o'sish sur'ati ortishi bilan risk darajasi ham ortib borishini tasdiqlaydi.

3. Chiziqsiz risk dinamikasi

Bank risklari kredit portfeli o'sishiga nisbatan chiziqli emas, balki eksponensial xarakterga ega. Ya'ni o'sish sur'ati oshgan sari risk darajasi tezlashib ortadi. Shu sababli 4% va undan yuqori o'sish inqirozli ssenariy sifatida baholanadi.

Bank aktivlari samaradorligini ta'minlashda keyingi eng asosiy talablardan biri bu kredit ta'minoti hisoblanadi va u riskni kamaytiruvchi muhim vositalardan biri hisoblanadi. Kredit ta'minoti kredit qaytmaslik xavfini pasaytirish orqali bankning kredit portfeli sifatini yaxshilaydi hamda aktivlardan olinadigan daromad barqarorligini oshiradi.

Kredit ta'minoti bank aktivlari samaradorligini oshirishda muhim omil bo'lib, u kredit risklarini pasaytiradi, muammoli kreditlar hajmini kamaytiradi hamda bankning daromadlilikini barqarorlashtiradi. Shu bilan birga, kredit ta'minoti samaradorligi uning likvidligi va baholash sifatiga bog'liq bo'lib, u kompleks risk-menejment tizimi bilan uyg'un holda qo'llanilishi lozim (2-jadval).

2-jadval.

O'zbekiston Respublikasi bank tizimi kreditlar va muammoli kreditlarning dinamikasi, mlrd so'm [12]

Sana	Kreditlar			Muammoli kreditlar (NPL)		
	Jami	shundan:		Jami	shundan:	
		davlat ulushi mavjud banklar	boshqa banklar		davlat ulushi mavjud banklar	boshqa banklar
1	2	3	4	5	6	7
01.01.2024 y.	471 405,5	333 298,1	138 107,4	16 621,4	13 267,2	3 354,2
01.02.2024 y.	469 600,4	329 591,1	140 009,4	20 013,9	15 418,2	4 595,7
01.03.2024 y.	472 406,9	331 151,0	141 255,9	20 850,3	16 141,8	4 708,5
01.04.2024 y.	478 200,6	335 366,4	142 834,2	21 600,8	16 944,5	4 656,2
01.05.2024 y.	483 605,3	339 210,0	144 395,3	23 311,9	17 830,7	5 481,2
01.06.2024 y.	490 259,5	343 469,4	146 790,1	20 935,9	16 428,3	4 507,7
01.07.2024 y.	493 952,1	345 500,8	148 451,3	20 000,3	15 102,3	4 898,0
01.08.2024 y.	500 643,9	348 292,7	152 351,2	20 820,5	15 249,7	5 570,7
01.09.2024 y.	509 675,8	354 815,5	154 860,4	21 530,1	15 063,0	6 467,2
01.10.2024 y.	515 640,8	358 577,6	157 063,1	21 539,4	14 604,9	6 934,4
01.11.2024 y.	521 025,0	362 004,6	159 020,4	22 013,7	14 961,0	7 052,7
01.12.2024 y.	525 886,5	363 938,6	161 947,9	22 446,6	14 981,9	7 464,7
01.01.2025 y.	533 121,2	366 730,5	166 390,7	21 185,1	14 343,8	6 841,3
01.02.2025 y.	533 989,0	366 859,9	167 129,2	23 768,3	16 819,8	6 948,5
01.03.2025 y.	540 022,1	370 634,4	169 387,7	24 348,3	17 017,6	7 330,7
01.04.2025 y.	551 808,8	379 590,9	172 217,9	23 488,6	16 125,5	7 363,0
01.05.2025 y.	565 567,9	389 074,9	176 493,0	23 649,8	15 991,9	7 657,9
01.06.2025 y.	567 685,2	389 198,2	178 487,0	23 519,5	15 765,6	7 754,0
01.07.2025 y.	575 244,6	394 218,1	181 026,5	21 869,8	14 888,5	6 981,3
01.08.2025 y.	576 247,4	392 493,5	183 753,9	22 553,8	15 556,0	6 997,8
01.09.2025 y.	581 057,1	394 951,7	186 105,4	21 802,3	14 887,9	6 914,4
01.10.2025 y.	582 210,7	394 906,3	187 304,4	21 261,4	14 591,6	6 669,8
01.11.2025 y.	592 853,7	401 846,1	191 007,6	22 373,5	15 841,5	6 532,0
01.12.2025 y.	595 309,4	401 863,5	193 446,0	20 545,4	14 581,6	5 963,9
01.01.2026 y.	604 002,2	404 468,8	199 533,4	18 055,3	12 834,5	5 220,9

Tahlil qilinayotgan davr mobaynida mamlakat bank tizimining kredit portfeli barqaror o'sish tendensiyasini namoyon etgan. 2024-yil 1-yanvarda jami kreditlar hajmi 471,4 trln so'mni tashkil etgan bo'lsa, 2026-yil 1-yanvar holatiga kelib bu ko'rsatkich 604,0 trln so'mga yetgan. Bu esa kreditlash hajmining izchil kengayib borayotganini anglatadi.

Shu bilan birga, muammoli kreditlar (NPL) hajmida ham ma'lum tebranishlar kuzatilgan. 2024-yil boshida NPL hajmi 16,6 trln so'm bo'lgan bo'lsa, 2024-yil davomida u 21–23 trln so'm oralig'ida o'zgarib turgan. 2025-yil davomida NPL nisbatan barqarorlashib, ayrim oylarda pasayish tendensiyasi kuzatilgan. 2026-yil boshiga kelib esa muammoli kreditlar 18,1 trln so'mni tashkil etgan.

Umuman olganda, tahlil qilinayotgan davrda bank tizimi kredit portfeli sezilarli darajada kengaygan bo'lsa-da, muammoli kreditlar ulushi keskin oshmagan va 3–4% oralig'ida barqaror saqlanib qolgan. Bu esa bank tizimida kredit risklarini boshqarish mexanizmlari ma'lum darajada samarali ishlayotganini ko'rsatadi.

Kredit ta'minoti bank kredit risklarini kamaytirish orqali aktivlar sifatini yaxshilaydi. Ta'minotning asosiy vazifasi — defolt holatida bank zararini qisman yoki to'liq qoplash.

Bank aktivlari sifatini oshirishda kredit ta'minoti sifatida kotirovka qilinadigan aksiyalarni qabul qilishda ularning garov qiymatini kredit muddatiga bog'liq ravishda differensial yondashuv asosida belgilash maqsadga muvofiq hisoblanadi. Bunday yondashuv moliyaviy risklarni kamaytirish, garov qiymatining bozor tebranishlariga nisbatan barqarorligini ta'minlash hamda kredit portfelining sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

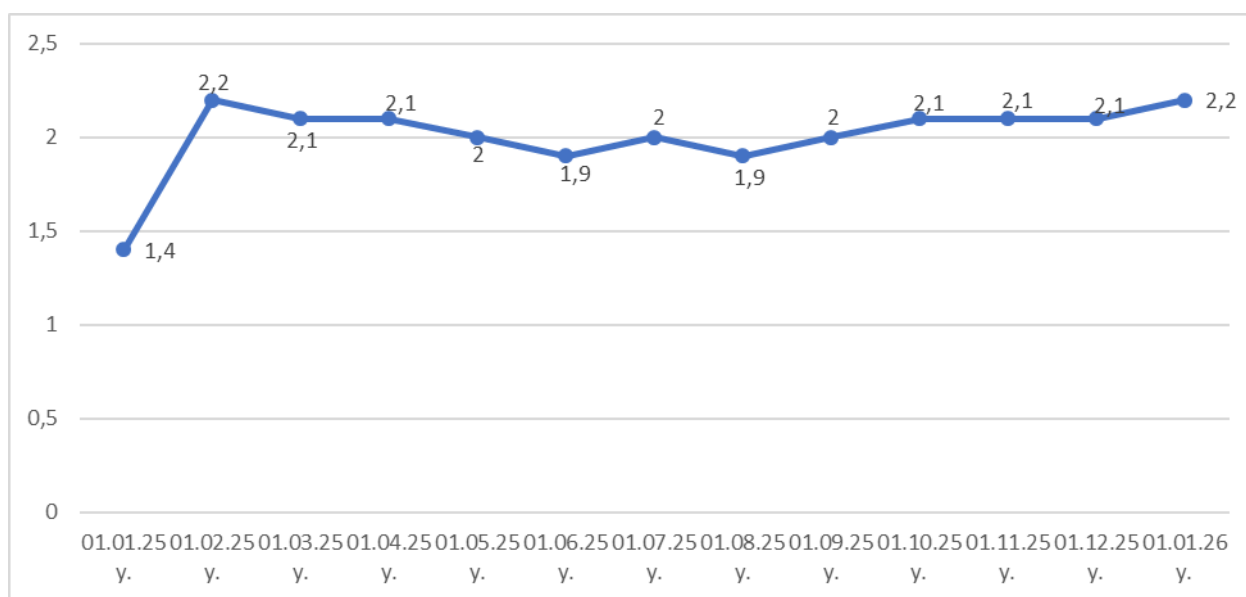
Xususan, kredit muddati qisqa bo'lgan (18 oygacha) kreditlar bo'yicha aksiyaning birja bozoridagi narxining 80 foizigacha garov qiymatini belgilash nisbatan maqbul hisoblanadi. Chunki qisqa muddat ichida aksiyalar narxining keskin o'zgarish ehtimoli pastroq bo'lib, bank uchun likvidlik riski nisbatan cheklangan bo'ladi. Shu sababli yuqoriroq garov qiymatini qo'llash kreditlash jarayonining samaradorligini oshiradi.

18 oydan 60 oygacha bo'lgan o'rta muddatli kreditlarda esa aksiyalar narxining 70 foizigacha bo'lgan baholash koeffitsienti qo'llanilishi tavsiya etiladi. Bu muddat oralig'ida bozor kon'yunkturasi o'zgaruvchanligi ortadi va aksiyalar qiymatining tebranish xavfi kuchayadi. Shuning uchun garov qiymatini biroz pasaytirish bankni potensial yo'qotishlardan himoya qiladi hamda kredit xavfini muvozanatlashtiradi.

60 oydan ortiq uzoq muddatli kreditlarda esa aksiyalar qiymatini 60 foiz darajasida baholash maqsadga muvofiqdir. Uzoq muddat davomida bozor risklari, makroiqtisodiy o'zgarishlar va kompaniya faoliyatidagi noaniqliklar kuchayishi mumkinligi sababli garovning konservativ baholanishi bank aktivlari sifatini saqlab qolishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Yuqorida keltirilgan asoslarga tayanib, bank aktivlari sifatini oshirishda kredit ta'minoti sifatida kotirovka qilinadigan aksiyalar taqdim etilganda kredit muddati 18 oygacha bo'lganda aksiyaning birja bozoridagi narxining 80 foizigacha, 18 oydan 60 oygacha bo'lganda 70 foiz va 60 oydan oshganda 60 foiz etib belgilash taklifini keltirish mumkin.

Mazkur differensial yondashuv bankning garov portfeli barqarorligini oshiradi, kredit yo'qotishlarini kamaytiradi hamda aktivlar sifati ko'rsatkichlarini (xususan, NPL darajasini) yaxshilashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, kreditlash jarayonida risk va daromadlilik o'rtasidagi optimal muvozanatni ta'minlash imkonini beradi (1-rasm).

1-rasm. Bank tizimi aktivlar rentabelligi ko'rsatkichlari, foizda [12]

Berilgan ma'lumotlarga ko'ra, soliq to'langunga qadar sof foydaning jami aktivlarga nisbati (ROA) 2025-yil va 2026-yil boshida 1,4 foizdan 2,2 foizgacha tebranishda bo'lgan. Umuman olganda, ko'rsatkich dinamikasi bank aktivlari samaradorligining nisbatan barqaror, lekin o'rtacha darajada ekanligini ko'rsatadi.

2025-yil boshida ROA 1,4 foizni tashkil etgan bo'lib, keyingi oylarda keskin o'sib 2,2 foizga yetgan. Bu holat bank faoliyatida dastlabki ijobiy samaradorlik oshishini anglatadi. Biroq mart–iyun oylarida ko'rsatkich 2,1 foizdan 1,9 foizgacha pasaygan bo'lib, bu davrda aktivlardan olinayotgan daromadning qisman kamayganini ko'rsatadi.

Shuningdek, ROA dinamikasidagi tebranishlar kredit portfeli sifati, foiz daromadlari o'zgarishi, operatsion xarajatlar va risk-menejment siyosati bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ayniqsa, kredit risklarining o'zgarishi va muammoli kreditlar dinamikasi bankning umumiy daromaddorligiga ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, tahlil qilinayotgan davrda bankning aktivlar rentabelligi nisbatan barqaror bo'lib, o'rtacha 2 foiz atrofida saqlangan. Bu esa bank aktivlari samaradorligi qoniqarli darajada ekanligini, biroq uni yanada oshirish uchun kredit portfelini optimallashtirish va risklarni boshqarish mexanizmlarini kuchaytirish zarurligini ko'rsatadi.

Bank muammoli aktivlardan qochishi uchun avvalombor, banklar boshidanoq o'ta riskli aktiv operatsiyalardan saqlanishi kerak. Ular kreditlashning to'g'ri mezonlariga rioya qilishlari va qarz oluvchilarning kreditga layoqatlilikini to'g'ri baholashlari kerak, chunki kreditlar faqat ularni to'lashi mumkin bo'lgan mijozlargagina beriladi.

Shuningdek, bank qarz oluvchi moliyaviy qiyinchiliklarga duch kela boshlaganda uni ertaroq aniqlay olishi uchun tegishli monitoring tizimiga ega bo'lish muhimdir. Keyin bankda bu vaziyatni to'g'irlash uchun vositalari mavjud bo'ladi. Ba'zi hollarda, mijozga uning moliyaviy ahvoli to'g'risida shunchaki maslahat berishning o'zi kreditning muddati o'tishini oldini olish uchun yetarli bo'lishi mumkin.

Bank berilgan kreditlarni doimiy asosda monitoring qilib borish tizimini joriy qilishi shart. Kredit monitoringidan ko'zlangan bosh maqsad - qarz oluvchining to'lovga layoqatlilikini (kredit bo'yicha qarz majburiyatlarini belgilangan muddatda bajara olishini) ilk bosqichdayoq aniqlash hamda kreditlar qaytarilishi va foizlarning o'z muddatida to'lanishini ta'minlashdan iborat. Ajratilgan kredit bo'yicha kredit prinsiplaridan kelib chiqqan holda, tavakkalchilikni baholash, bank aktivlari tarkibini yaxshilash va xarakatsiz kreditlar ulushini minimallashtirish asosida tizimli monitoring olib boriladi.

Kredit portfelini monitoring qilishdan maqsad, kredit xatarlari darajasini baholash hamda kredit portfeli sifatini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni ishlab chiqishdir. Kredit portfeli bo'yicha shakllantirilgan zaxiralar monitoringi tegishli tarkibiy tuzilmalar tomonidan amalga oshiriladi. O'z navbatida, tegishli tarkibiy tuzilmalar tomonidan kredit portfeli holati yuzasidan tavakkalchiliklarni oldini olish maqsadida stress-testlar o'tkazib boriladi.

Kredit portfeli tarkibi tahlili quyidagilar bo'yicha amalga oshiriladi:

kredit portfelini tarmoqlarga bo'linishi bo'yicha;

kredit portfelini avvalgi hisobot davrlariga nisbatan o'zgarishi bo'yicha;

ta'minot turlari bo'yicha.

Bank tomonidan har bir ajratilgan kredit bo'yicha to'lovlilik, muddatlilik va qaytarishlilik prinsiplaridan kelib chiqqan holda, tavakkalchilikni baholash, Bank aktivlari tarkibini yaxshilashni kompleks kengaytirish va ishlaymaydigan kreditlar ulushini pasaytirish (ayniqsa xorijiy valyutada berilgan kreditlar bo'yicha) asosida tizimli monitoring olib boriladi. Kredit monitoringi, Bankning ichki me'yoriy hujjatlarida o'zga tartib nazarda tutilmagan bo'lsa, qarz oluvchining kredit hisobvarag'iga xizmat ko'rsatadigan filialning yoki Bosh ofisning tegishli tarkibiy tuzilmasi tomonidan amalga oshiriladi. Zarur holatlarda bir martalik vakolat bilan ajratilgan kreditlar monitoringi Bosh ofisning tegishli tarkibiy tuzilmasi xodimlarini jalb qilgan holda amalga oshiriladi.

Banklarda kredit va unga hisoblangan foizlar to'lovini surunkali ravishda kechiktirayotgan, biznes-reja ko'rsatkichlarini 60 foizdan kam bajarayotgan hamda kredit shartlarini buzgan yuridik shaxslar bo'yicha har chorakda joyiga chiqqan holda monitoring o'tkazish taklifi bir qator nazariy va amaliy asoslarga ega.

Kredit risklarini boshqarishning preventiv yondashuvi;

Erta ogohlantirish tizimi bilan muvofiqlik;

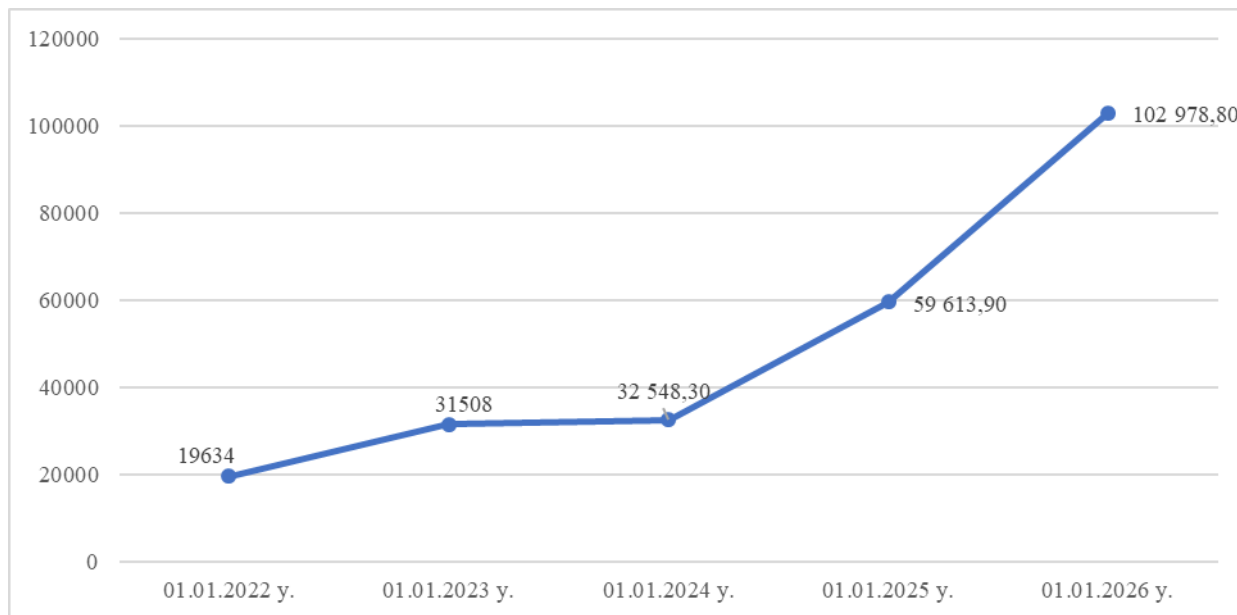
NPL (muammoli kreditlar) o'sishini oldini olish;

Kredit shartlariga rioya etilishini ta'minlash.

Bank aktivlari tarkibidagi ikkinchi asosiy aktivlar bu investitsiyalar hisoblanadi va banklarga daromadlarning katta qismini ta'minlab beradi. Tijorat banklari tomonidan investitsion faoliyat olib borishdan asosiy maqsad ularning daromadlilikini va likvidlilikini (bankning faoliyati bo'yicha majburiyatlarini o'z vaqtida bajarilish qobiliyati) ta'minlashdan iboratdir. Rivojlangan mamlakatlar iqtisodiyotida tijorat banklarini investitsiya siyosati bank faoliyatining asosiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi va banklarning likvidlilikini ta'minlaydi. Banklar investitsion faoliyatni turli xil qimmatli qog'ozlar: oddiy va imtiyozli aksiyalar, obligatsiyalar, xazina majburiyatlari, depozit sertifikatlar, veksel va boshqalarga mablag'larni qo'yish, uzoq muddatli kreditlar ajratish, hamda yirik investitsion loyihalarni moliyalashtirish orqali amalga oshiradilar.

Investitsiya siyosatining maqsadi qimmatli qog'ozlarga pul mablag'larini yo'naltirish, shuningdek, bank potensialini O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining yetakchi tarmoqlarini modernizatsiyalash, texnik va texnologik qayta jihozlashga ishlatish yo'li bilan Bankda barqaror daromadlilikni, likvidlikni va me'yordagi xatar darajasini ushlab turish hisoblanadi (2-rasm).

2-rasm. O'zbekiston banklarida investitsiyalarning o'zgarishi, mlrd so'm [12]

Tahlil davrida O'zbekiston banklarining investitsiya portfelini barqaror va jadal o'sish tendensiyasini namoyon etgan. 2022-yil 1-yanvar holatiga ko'ra investitsiyalar hajmi 19 634 mlrd so'mni tashkil etgan bo'lsa, 2026-yil 1-yanvarga kelib ushbu ko'rsatkich 102 978,8 mlrd so'mga yetgan.

Bu holat bank tizimida investitsion faollikning sezilarli darajada kuchayganini va banklarning iqtisodiyotni moliyalashtirishdagi roli ortganini ko'rsatadi.

Umuman olganda, 2022–2026-yillar davomida O'zbekiston banklarida investitsiyalar hajmi qariyb 5,2 barobarga oshgan bo'lib, bu bank tizimining iqtisodiyotni moliyalashtirishdagi roli sezilarli darajada kuchayganini ko'rsatadi. Investitsion portfelning bunday tez o'sishi banklarning aktiv operatsiyalarini diversifikatsiya qilish, daromadlilikni oshirish va iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlashga xizmat qilmoqda.

Shu bilan birga, investitsiyalar dinamikasidagi keskin o'sish bank tizimida risklarni boshqarish tizimini yanada takomillashtirish zarurligini ham ko'rsatadi. Ushbu investitsiya bilan bog'liq risklarni takomillashtirish maqsadida quyidagi taklifni keltirish mumkin:

bank investitsiyalari samaradorligini ta'minlashda qimmatli qog'ozlarga qilingan investitsiyalarning maksimal darajasi 45 foizdan yuqori bo'lganda "yuqori risk", 45-40,5 foiz bo'lganda "o'rtacha risk", 40,5 foizdan kam bo'lganda "past risk" etib belgilash va chegara qiymatini minimal 45 foiz bo'lishini ta'minlash maqsadga muvofiq. Ushbu taklifni quyidagilar bilan asoslash mumkin:

1. Portfel diversifikatsiyasi va konsentratsiya riski nazariyasi.

Moliyaviy nazariyaga ko'ra, investitsiya portfelida ma'lum bir aktiv sinfi ulushining ortishi konsentratsiya riskini kuchaytiradi. Shu sababli 45% chegarasi risk konsentratsiyasining kritik nuqtasi sifatida qabul qilinadi.

2. Bozor riski va volatillik ta'siri.

Qimmatli qog'ozlar (aksiyalar, obligatsiyalar) bozor narxlarining o'zgaruvchanligi yuqori bo'lgan aktivlar hisoblanadi.

3. Chegaraviy yondashuvning ilmiy asosi.

Risklarni baholashda threshold-based classification usuli qo'llaniladi, ya'ni ko'rsatkichlar aniq chegaralar orqali baholanadi.

Bank investitsiya portfelini boshqa korxonalar qimmatli qog'ozlarini sotib olish va ustav kapitaliga ulush kiritish yo'li bilan shakllantiriladi. Mamlakatimizdagi qonunchilikka asosan bank o'rnatilgan tartibda davlat ro'yxatidan o'tgan quyidagi qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalarni amalga oshiradi:

- aksiyalar;
- obligatsiyalar;
- g'azna majburiyatlari;

depozit sertifikatlar;
qimmatli qog'ozlarning hosilalari;
veksellar.

Banklarning investitsiya portfeli qo'yilmalarining asosan 2 xil ko'rinishi mavjud:
davlat qimmatli qog'ozlari (ishonchli va likvidli qog'ozlar);
korporativ qimmatli qog'ozlar (turli xo'jalik subyektlarining qimmatli qog'ozlari).

Bank tomonidan ulushli va qarz munosabatlarini ifodalovchi korporativ qimmatli qog'ozlar olinishi mumkin.
Qimmatli qog'ozlar portfeli parametrlari Bankning har yili tasdiqlanadigan Biznes-rejasida belgilanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu maqolada olib borilgan ilmiy-nazariy va amaliy tahlillar asosida quyidagi xulosalarga kelindi:

Banklarda aktivlar samaradorligini oshirish masalasi moliyaviy barqarorlikni ta'minlash, daromadlilikni oshirish hamda bank tizimining raqobatbardoshligini kuchaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Nazariy jihatdan aktivlar samaradorligi bank tomonidan jalb qilingan resurslarni yuqori daromad keltiruvchi aktivlarga transformatsiya qilish jarayonining natijadorligi sifatida talqin qilinadi. Bu jarayonda aktivlar rentabelligi (ROA), kapital rentabelligi (ROE), sof foiz marjasi (NIM) hamda risklarni boshqarish ko'rsatkichlari asosiy mezonlar sifatida xizmat qiladi.

Amaliy jihatdan banklarda aktivlar samaradorligi kredit portfeli sifatini oshirish, muammoli kreditlar (NPL) ulushini kamaytirish, aktivlarni diversifikatsiya qilish hamda risklarni samarali boshqarish orqali ta'minlanadi. Shu bilan birga, zamonaviy bank amaliyotida raqamli texnologiyalarni joriy etish, kredit skoring tizimlarini takomillashtirish va stress-test mexanizmlaridan foydalanish aktivlar sifatini yaxshilashda muhim o'rin tutadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, aktivlar samaradorligi faqat daromadlilikni oshirish bilan emas, balki risk va likvidlilik o'rtasidagi optimal muvozanatni ta'minlash orqali ham belgilanadi. Shu nuqtayi nazardan, banklar uchun strategik vazifa — aktivlar portfelini samarali boshqarish, yuqori sifatli kreditlash siyosatini amalga oshirish va investitsiya yo'nalishlarini diversifikatsiya qilishdan iborat.

Umuman olganda, banklarda aktivlar samaradorligini oshirish moliyaviy barqarorlikni mustahkamlash, iqtisodiyotni kreditlash hajmini kengaytirish hamda bank tizimining uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlashning asosiy omili hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Мамлакат тараққиётининг 2030 йилгача мўлжалланган устувор йўналишлари доирасида ислохотларни изчил давом эттириш ва янги босқичга олиб чиқишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони, 2026 йил 16 феврал, ПФ–21-сон
2. Seiford L. M., Zhu J. Profitability and Marketability of the Top 55 U.S. Commercial Banks // Management Science. – 1999. – Vol. 45, No. 9. – P. 1270–1288.
3. Berger A. N., Humphrey D. B. Efficiency of Financial Institutions: International Survey and Directions for Future Research // European Journal of Operational Research. – 1997. – Vol. 98, No. 2. – P. 175–212.
4. Berger A. N., Mester L. J. Inside the Black Box: What Explains Differences in the Efficiencies of Financial Institutions? // Journal of Banking & Finance. – 1997. – Vol. 21, No. 7. – P. 895–947.
5. Berger A. N., Hunter W. C., Timme S. G. The Efficiency of Financial Institutions: A Review and Preview of Research Past, Present and Future // Journal of Banking & Finance. – 1993. – Vol. 17, No. 2–3. – P. 221–249.
6. Rose P. S., Hudgins S. C. Bank Management and Financial Services. – 10th ed. – New York: McGraw-Hill Education, 2013. – 768 p.
7. Лаврушин О. И., Ветрова Т. Н. Эффективность банковской деятельности: методология, критерии, показатели, процедуры // Банковское дело. – 2015. – № 5. – С. 38–42.
8. Тавасиев А. М. Банковское дело: учебник для бакалавров. – Москва: Юрайт, 2013. – 647 с.
9. Белоглазова Г. Н., Кроливецкая Л. П. Банковское дело. Организация деятельности коммерческого банка : учебник. – Москва : Юрайт, 2018. – 652 с.
10. Холмаматов Ф. К. Тижорат банкларининг кредитлаш амалиётини такомиллаштириш: иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. – Тошкент, 2019. – 28 б.
11. Тахиров М. Х. Тижорат банкларида активлар сифатини ошириш йўллари : иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертация автореферати. – Тошкент, 2023. – 28 б.
12. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki yillik hisobotlari.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>